

**РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ НАЦИОНАЛНОГ СИСТЕМА КВАЛИФИКАЦИЈА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**
EuropeAid/138043/IN/SER/RS

Радионица за чланове секторских већа
Методологија за развој профила сектора

Проф. др Миомир Деспотовић
Стручњак за развој профила сектора

Београд, 21., 23. и 24. јануар 2020.

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

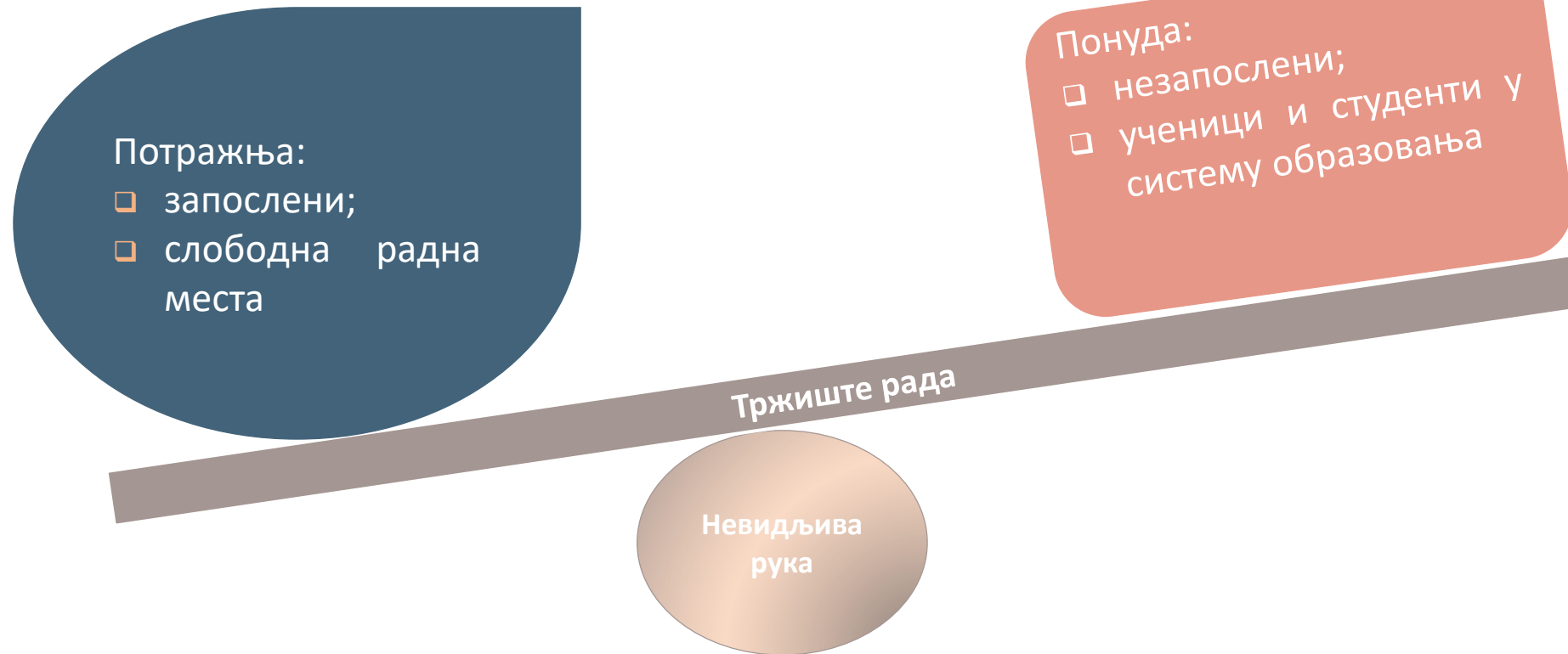
Секторска већа / одговорности

- 1) анализира постојеће и **утврђује потребне квалификације у одређеном сектору;**
- 2) идентификује **квалификације које треба осавременити;**
- 3) идентификује **квалификације које више не одговарају потребама сектора;**
- 4) доноси одлуку о изради **предлога стандарда квалификација у оквиру сектора;**
- 5) даје **мишљење о очекиваним исходима знања и вештина** унутар сектора;
- 6) промовише дијалог и непосредну сарадњу између света рада и образовања;
- 7) промовише могућности за образовање, обуку и запошљавање унутар сектора;
- 8) идентификује могућности за обучавање одраслих унутар сектора;
- 9) разматра импликације националног оквира квалификација на квалификације унутар сектора;
- 10) предлаже листе квалификација по нивоима и врстама које могу да се стичу признавањем претходног учења;
- 11) обавља друге послове у складу са овим законом.

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Потражња и понуда за секторским вештинама - традиционално

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Анализа тржишта рада / посебног сектора

- ❑ не постоје доступни појединци са знањима и вештинама, односно квалификацијама неопходним за обављање понуђених послова;
- ❑ постоје доступни појединци са знањима и вештинама релевантним за обављање понуђених послова који из одређених разлога (цена рада, услови рада, локација радног места, негативни ставови према послу и сл.) не желе да се ангажују на тим пословима и
- ❑ постоје доступни појединци на тржишту рада који делимично задовољавају захтеве за вештинама и које послодавци, мотивисани нижом ценом њиховог рада, могу упошљавати на одређене послове;
- ❑ постоје појединци који имају већи ниво вештиња од захтеваног, који, због општег недостатка послова, прихватају запослење на пословима који захтевају нижи ниво вештина (квалификација).

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Профил сектора – основни инструмент за анализу понуде и потражње за вештинама

Досадашња искуства у изради профила сектора

- 7 – профила сектора
 - Различити приступи:
 - Недостатак релевантних података
 - Нејасни циљеви и закључци
 - Скупи

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Концепт сектора – два значења

- **Сектор економије** – група економских активности (делатности)
 - ISIC
 - NACE
- **Сектор вештина/образовања** – скуп занимања, квалификација и програма образовања
 - ISCED 2011
 - ISCED-F 2013
- **Ограничења:**
 - Тешкоће у идентификовању секторских занимања и квалификација
 - Ризик минимализације појединих сектора
- **Решење:**
 - Табела кореспонденције између сектора економије и сектора образовања

Економски сектор према Класификацији делатности (NACE Rev. 2)

1. Пољопривреда, шумарство и рибарство;
2. Рударство;
3. Прерађивачка индустрија;
4. Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација;
5. Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности;
6. Грађевинарство;
7. Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала;
8. Саобраћај и складиштење;
9. Услуге смештаја и исхране;
10. Информисање и комуникације;
11. Финансијске делатности и делатност осигурања;
12. Пословање некретнинама;
13. Стручне, научне, иновационе и техничке делатности
14. Административне и помоћне услужне делатности;
15. Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање;
16. Образовање;
17. Здравствена и социјална заштита;
18. Уметност; забава и рекреација;
19. Остале услужне делатности;
20. Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе;
21. Делатност екстериторијалних организација и тела.

Институционални оквир

Сектори образовања - ISCED-F 13

1	Општи програми и квалификације;
2	Образовање;
3	Уметност и хуманистичке науке;
4	Друштвене науке, новинарство и информисање;
5	Пословање, администрација и право;
6	Природне науке, математика и статистика;
7	Информационе и комуникационе технологије;
8	Инжењерство, производња и грађевинарство;
9	Пољопривреда, шумарство, рибарство и ветерина;
10	Здравство и социјална заштита;
11	Услуге

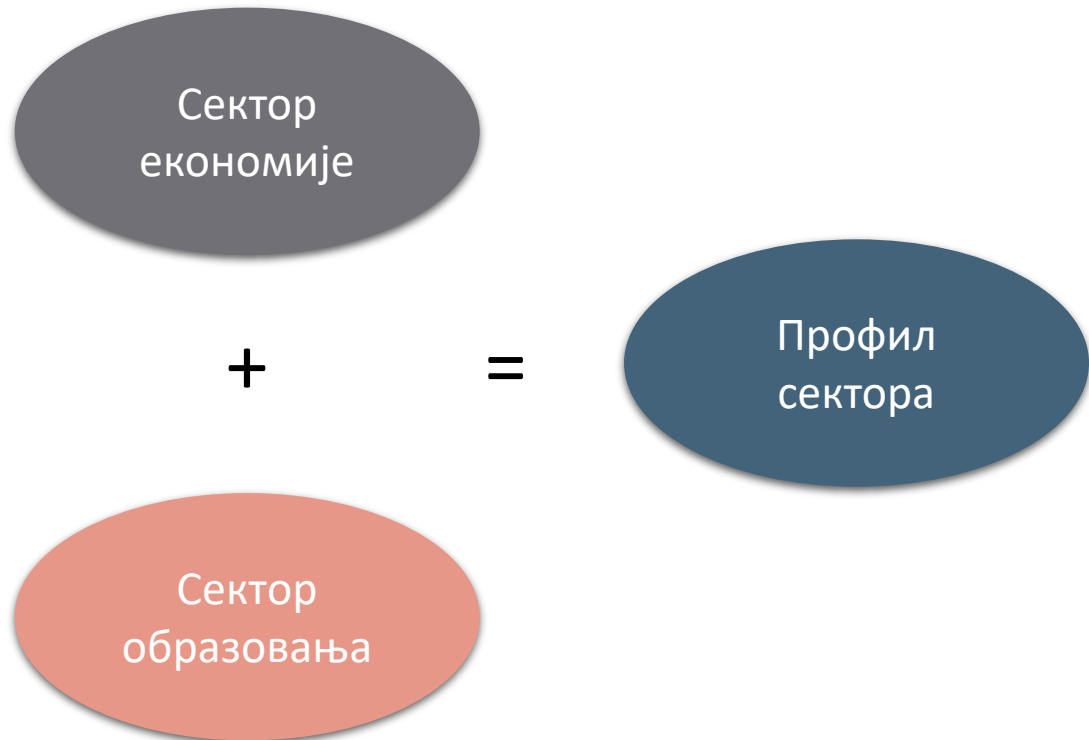
Сектори образовања – Србија

ISCED - F13 код	Секторска већа
01	Образовање и васпитање;
02	Уметност и хуманистичке науке;
03	Друштвене науке, новинарство и информисање;
04	Пословна администрација;
05	Природне науке, математика и статистика;
07	Индустријски развој;
09	Здравство и социјална заштита;
10	Остале услуге;
07/10	Саобраћај и услуге транспорта;
06/07	Информационе и комуникационе технологије, Електротехника, аутоматика и електроника;
04/10	Трговина, угоститељство и туризам;
04/10	Пољопривреда, производња хране, шумарство, рибарство и ветерина;

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Профил сектора

Концептуализација:

- Укрштање података NACE и ISCED-F 13;
- Секторски поглед на вештине;
- Опис потражње и понуде вештина;
- Употреба вештина стечених у систему образовања у економским секторима;

Сврха:

- Партнерство и култура дијалога;
- Приоритети у развоју стандарда занимања, квалификација и програма образовања;

Мапирање секторских вештина

I. Листе економских делатности (четврти ниво класификовања – групе) које кореспондирају са листама сектора вештина (трећи ниво класификовања – детаљније подручје)

II. Листе појединачних секторских занимања према:

- главним групама занимања (ISCED класификација);
- нивоу вештина (ISCO 08 класификација);
- нивоу квалификација (НОКС) и
- детаљним подручјима образовања (трећи ниво класификовања ИСЦЕД Ф-13);

III. Листе појединачних секторских квалификација према:

- ISCED 08 и НОКС нивоима
- називу студијског програма који води до квалификације и
- називу институције/организације која реализује програм и издаје исправу о стицању квалификације.
 - http://noks.mpn.gov.rs/sr_lat/baza-kvalifikacija/

Секторско веће за сектор друштвених наука, новинарство и информисање

6391	Делатност новинских агенција
6399	Информационо услужне делатности на другом месту непоменуте
6910	Правни послови
7010	Управљање економским субјектима

Секторско веће за сектор индустријског развоја – 246 делатности

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Стратешки статус сектора

- Друштвена перцепција значаја сектора и ниво друштвене мобилизације у развоју сектора и остварењу секторских циљева.
- Анализа секторског стратешког оквира треба да одговори на следећа питања:
 - да ли се сектор налази у стратешком фокусу владе, домаћих и страних инвеститора, инвестиционих фондова или неких других заинтересованих страна и какв је међународни секторски контекст;
 - шта су приоритетни секторски трендови, циљеви и активности;
 - да ли се вештине третирају као секторски развојни ресурс,
 - да ли у сектору постоји вишак или мањак вештина и
 - да ли су алоцирана одговарајућа средства за реализацију секторских циљева?

Фазе и кораци у изради профила сектора

- I Потражња за секторским вештинама
- II Понуда за секторским вештинама
- III Однос између потражње и понуде секторских вештина

Индикатори потражње за секторским вештинама

- Обим сектора
- Запошљавање у сектору
- Величина сектора
- Динамичност сектора
- Вредност сектора

Потражња: Обим сектора

1.
Укупна
запосленост у
сектору
према гранама
(и групама)

2
Запосленост у
сектору
са секторским
занимањима

3
Запосленост у
сектору
према главним
групама
занимања

4
Запосленост у
сектору
према
појединачним
занимањима

3 статистичка показатеља:

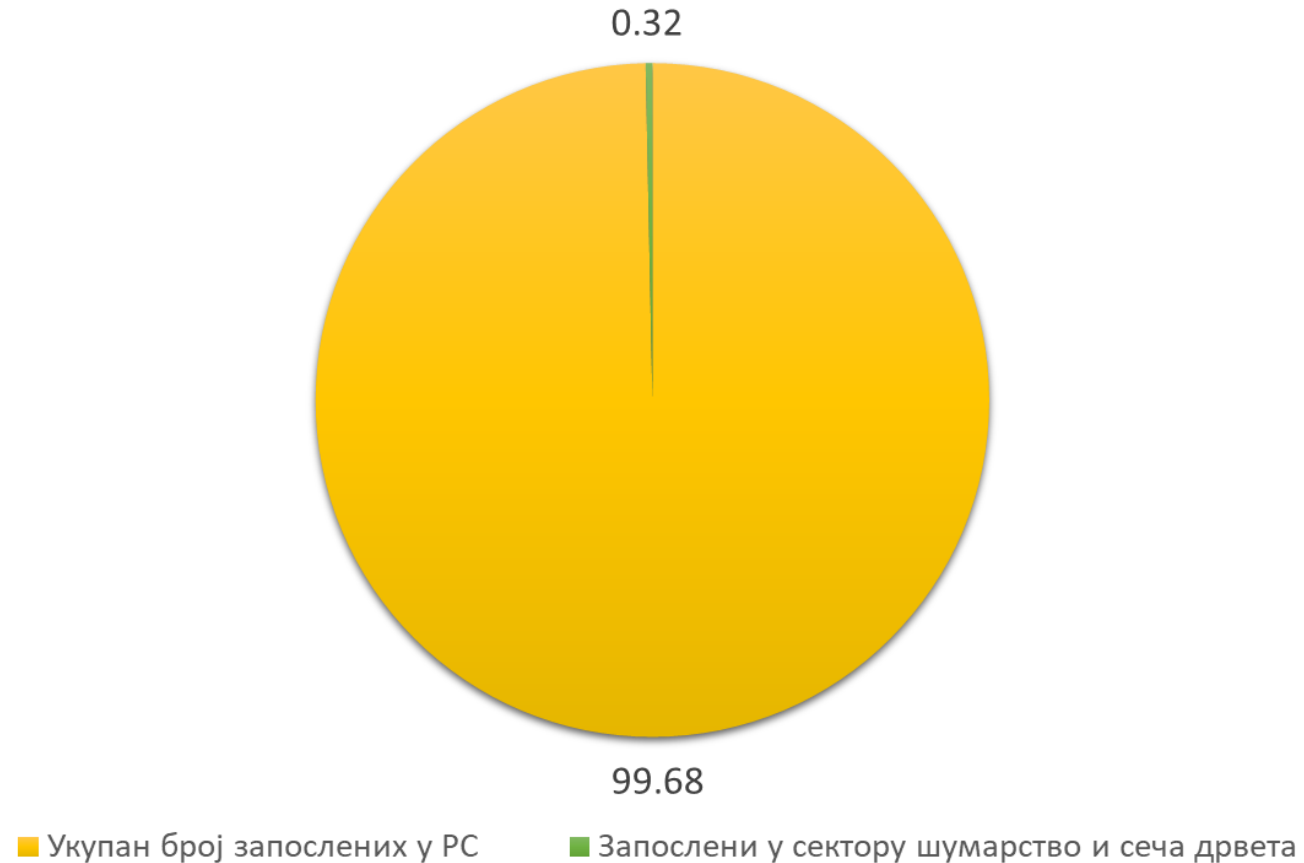
1. Апсолутна запосленост
2. Стопа учешћа
3. Стопа промене

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Учешће запослених у сектору Шумарство и сеча дрвета у укупној запослености

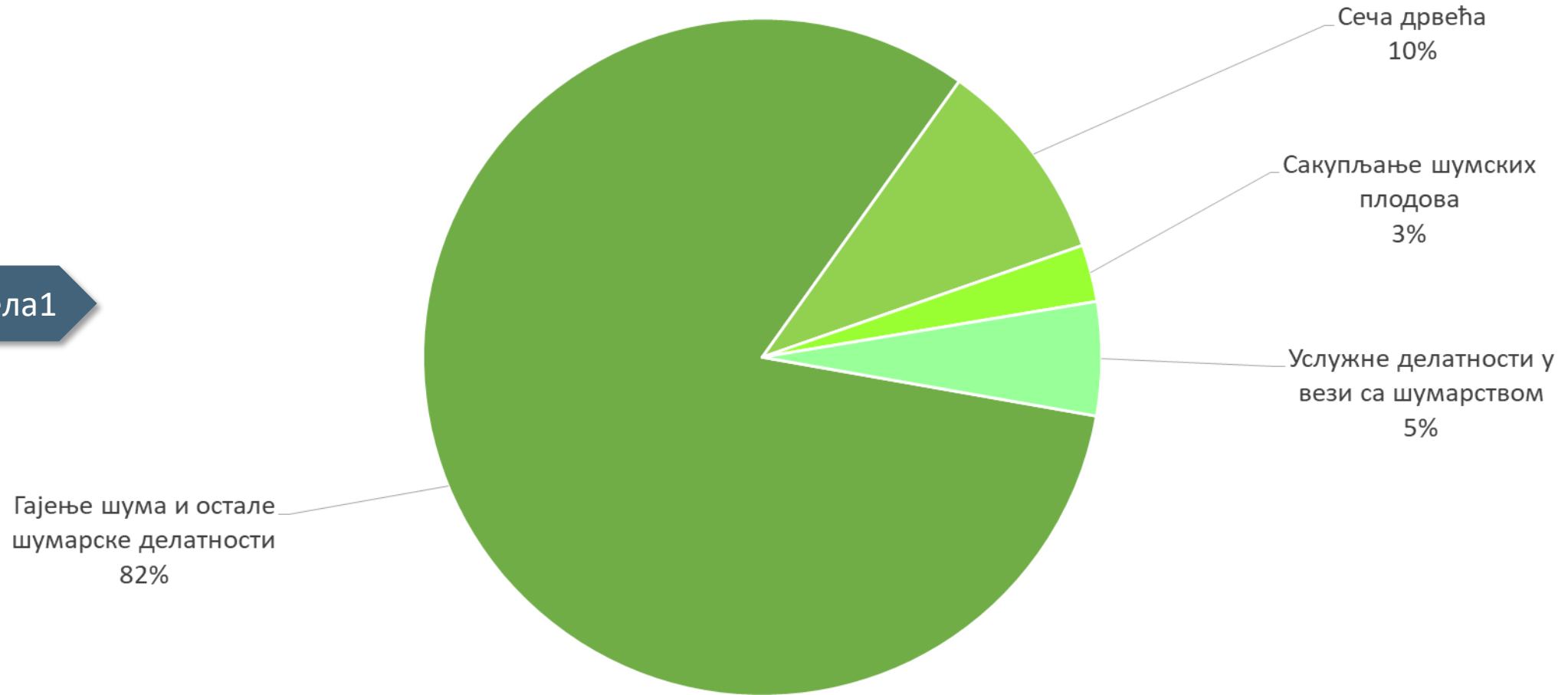
Табела 1

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Запослени у сектору *Шумарство и сеча дрвета* према гранама

Табела1

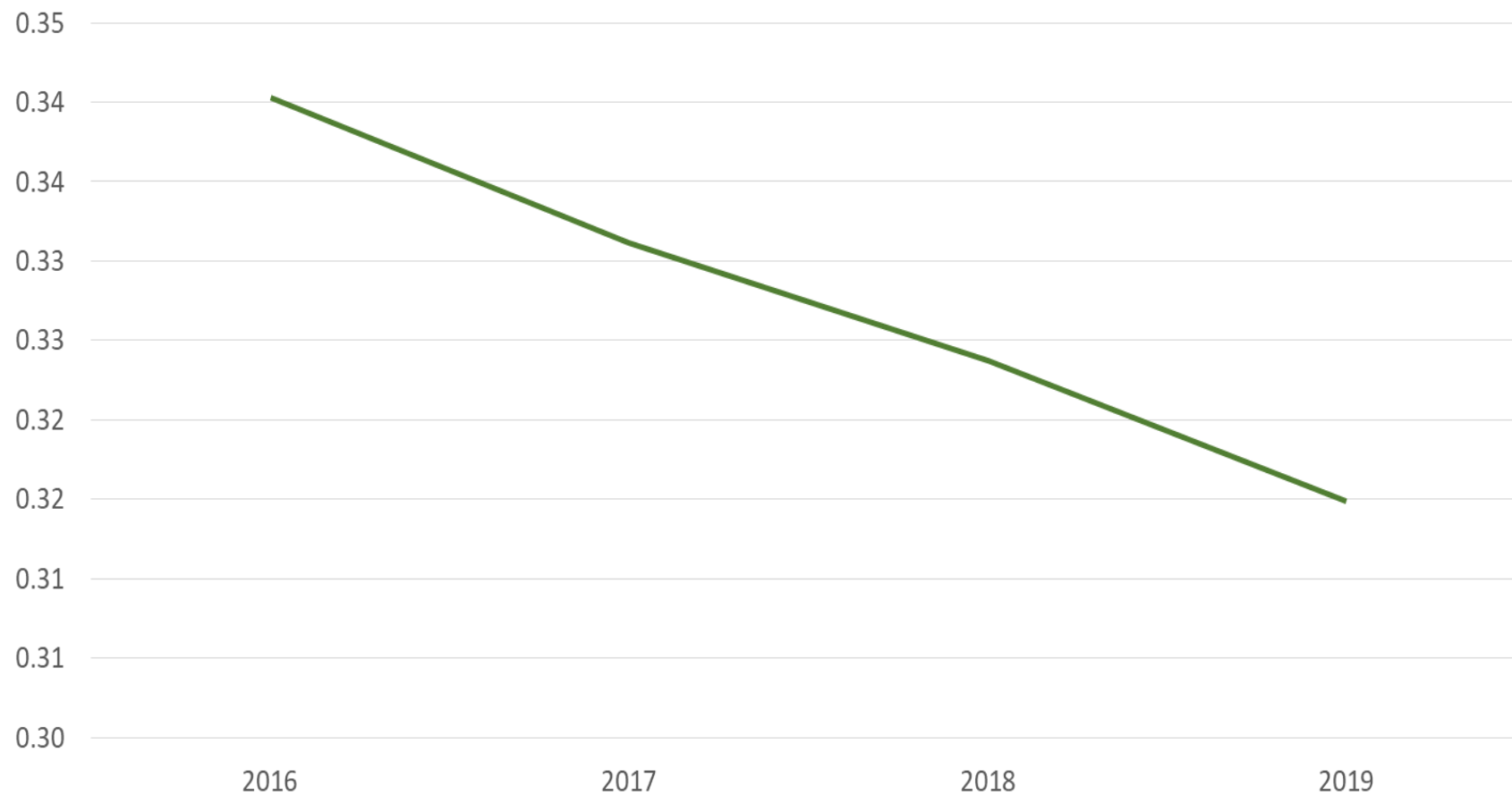

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Стопе учешћа запослених у сектору *Шумарство и сеча дрвета* у укупној запослености

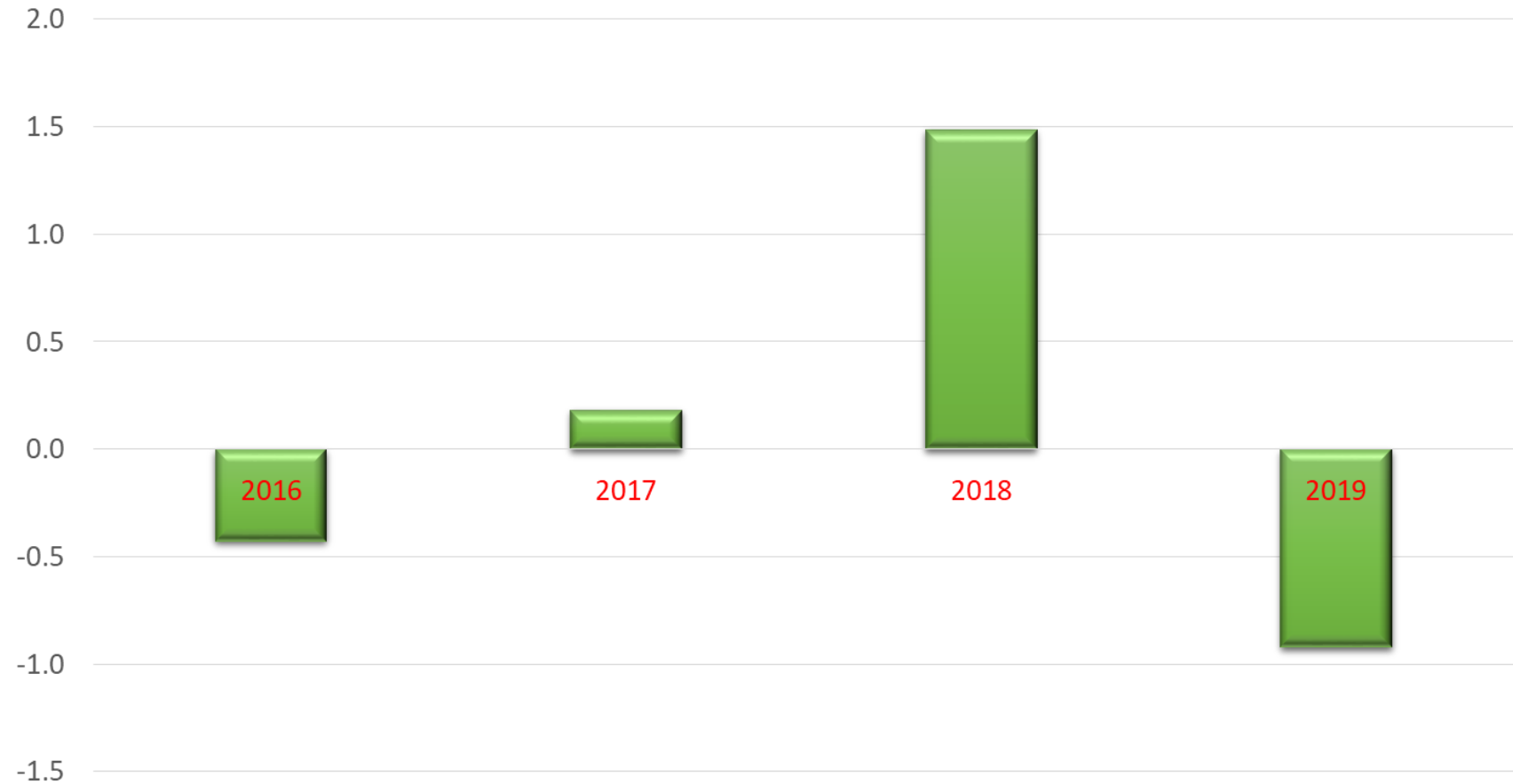
Табела 2

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Стопе промене запослености у сектору *Шумарство и сеча дрвета* (претходна година = 100)

Табела 3

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Секторска занимања у сектору *Шумарство и сеча дрвета*

РУКОВОДИОЦИ

- Руководилац у шумарству

СТРУЧЊАЦИ И УМЕТНИЦИ

- Саветник за шумарство
- Технологи припреме производње у шумарству
- Сарадници и техничари у шумарству
- Техничар арборикултуре
- Техничар озелењавања насеља и уређења предела
- Техничар узгоја шума
- Чувар шума
- Шумарски техничар

ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ, ШУМАРИ, РИБАРИ И СРОДНИ

- Шумари и сродни
- Катранџија
- Кречар
- Мерач трупаца
- Обележавач стабала / дрвене грађе
- Пошумљивач
- Произвођач дрвеног угља
- Смолар
- Трговац шумском грађом
- Шумар
- Шумски поткресивач
- Шумски секач

РУКОВОАОЦИ МАШИНАМА И ПОСТРОЈЕЊИМА, МОНТЕРИ И ВОЗАЧИ

- Возач камиона за шумску грађу
- Помоћник руковоаца механизацијом у пољопривреди и шумарству
- Руковалац механизацијом за сечу шуме
- Руковалац шумском механизацијом

- Мануелни радник у шумарству

1А НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Учешће запослених са секторским занимањима у укупној запослености у сектору *Шумарство и сеча дрвета*

Табела 4

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Запосленост у секторским занимањима према главним групама занимања

Табела 7

■ Учешће у укупном броју запослених у сектору ■ Учешће у укупном броју секторских занимања

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Стопа учешћа појединих секторских занимања у запослености – 2019, септембар

Табела 10

■ Укупно у сектору
■ Учешће у укупном броју секторских занимања

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

Ова презентација креирана је уз финансијску подршку Европске уније. За њену садржину искључиво је одговоран пројекат „Развој интегрисаног система националних квалификација у Републици Србији“ и та садржина нужно не изражава званичне ставове Европске уније.

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

